

Inatsisartunut ilaasortaq
Palle Christiansen

New Mexicomut paasisassarsiorluni angalaneq pillugu § 36 naapertorlugu apeqqummut nr. 2009-18-imut akissut

New Mexicomut paasisassarsiorluni angalaneq pillugu apeqququtinnut Naalakkersuisut qujapput matumuunalu apeqququtitit Naalakkersuisut sinnerlugit akissavakka.

Apeqququt 1: Paasisassarsiorluni angalanissamut tassunga suna siunertarpiaava?

Akissut: Naalakkersuisut atuarfeqarnermik ilinniartitaanermillu aaqqissuusseqqinneranni atuartut ilikkagaqarnissaasa nukittorsarneqarnissaat ilinniartitsisullu atuartitsinerisa pitsanngorsarneqarnissaat anguniagaavoq.

Kalaallit Nunaanni ilinniamertuunngorniarnermik aaqqissuusseqqinnermut suliasarititaasuni ilinniartitaaneq pillugu politikikkut pingaarnertut tunngaviit taakku malinneqarput, tamatumani kulturikkut, inuttut oqaluttuarisaanikkullu tunngaviusut ilinniamertuunngorniarnermut tunngasuni aaqqissuusseqqinnermut tunngavissinissaat Naalakkersuisunit kissaatigineqarluni.

Ilinniamertuunngorniarnermik aaqqissuusseqqinnermi qitiusumik ingerlatsisut maanna Avannaani Amerikamilu Avannarlermi ilinniartitseriaatsit attuumassutillit pillugit ilisimasaniq misilittakkanillu katersuileruttorput. Immikkoortumi tassani ilisimasaniq misilittakkanillu katersinnermi aamma aaqqissuusseqqinnerit nunap inoqqaavisa akornanni kulturikkut, inuttut oqaluttuarisaanikkullu tunngavigisanik tunngavillit ilaassapput, tamatumani ukiunit qulini kingullerni aaqqissuusseqqinnikkut ilisimalikkavut misilittagarilikkavullu ilanngullugit.

New Mexicomi isumasioqatigiinnissami ilisimatusartut, aqutsisut ingerlatsisuusullu ilisimatusarnerminnik kingullernik, kiisalu ilinniartitsinikkut ineriartortitsinermik suliaminnik saqqummiissapput. Ilisimatusartut peqataasut siusinnerusukkut aaqqissuusseqqinnernut atatillugu attavigilersimasanut ilaapput.

Apeqququt 2: Sooq New Mexico toqqarneqarsimava?

Akissut: Santa Fe Indian School aamma Diné Community College ilinniamertuunngorniarnermi ilisimatusarnermut kulturimullu tulluarsakkamik ilinniartitaanernik aaqqissuusseqqinnermik misilittagaqarfiupput.

23. februar 2009
Sags nr. 2007-003194
Dok.nr.145099

Postboks 1029
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 20 73
Kiip-mail@gh.gl
www.nanoq.gl/kiin

Atuarfinni pulaarneqartussani ilinniartut atuartitsisullu katitigaanerat nunatsinni ilinniarnertuunngorniarni ilinniartut ilinniartitsisullu katitigaanerannut assingunerupput, Danmarkimi ilinniarnertuunngorniarninnut sanilliullugit. Atuarfinni pulaarneqartussani ilinniartut naggueqatigiinnit assigiingitsunik kulturilinnit, oqaasilinnit tunuliaqutalinnillu indianerineersuupput, ilinniartitsisortaat tuluttuunerusoq/amerikamiutunerusoq kultureqarlutik, oqaaseqarlutik tunuliaqutaqarlutillu. Sumiiffinni pulaarneqartussani atuartitseriaatsit ilinniartitsinerlu atorneqartut nunatsinni ilinniarnertuunngorniartarnermi taamaatiinnartartut 27,5 %-ip (1993-imi) 54 %-illu (1992-imi) akornanni taamaatiinnarfiusartumi atorneqarsinnaanersut eqqartorneqassaaq. Kalaallit ilinniartut ilinniartitsisut danskisuinngajak oqaluttuusut akornanni danskisuinik atuagaqarlutik takornartaasorujussuurtut misigisimasinnaasarput.

Namminersornerullutik Oqartussat 1. januar 2009-mi ilinniarnertuunngorniarninnut tunngasunik tigusinerisa kingorna atuartitsisutinin ineriartortitsinissamut, ilinniartitsisunik censorinillu danskiusunik kalaaliusunillu ilinniaqqiffinnik pikkorissartitsinerinillu ineriartortitsinissamut, kiisalu qanoq ilinniartut ilikkagaqarnissaasa ilinniartitsisullu atuartitsinerisa kalaallinut ilinniartuusunut naleqqussarneqarnissaasa ilinniarnertuunngorniartarnermik aqqissuusseqqinnermi eqqartorneqarnissaannut arlalinnik pilersaaruteqarnissaq sulissutigineqarpoq. Aatsaat taama iliornikkut Kalaallit Nunaanni ilinniartitaanerup qaffassarneqarnissaa Naalakkersuisut qularnaarsinnaavaat. Tamanna ilaatigut ilisimatusarnermik tunngaveqarluni kulturimillu tunngaveqarluni atuartitseriaatsit qanoq ineriartortinneqarnissaannik nunanilu allani qanoq atorneqarnerinik misissuinikkut pisinnaavoq.

Apeqqu 3: Suna pissutigalugu angalaqatigiit 17-iussappat?

Akissut: Ilinniarnertuunngorniartarnermik aqqissuusseqqinneq pillugu suleqatigiissitanit suliaqatigiinniillu tamanit ilaasortat isumasioqatigiinnermut peqataasapput. Ilinniarnertuunngorniartarnermik aqqissuusseqqinneq suliasarujussuvoq 2008-milu ukiamiilli suleqatigiissitat pingasuusimapput tamarmik ilinniarnertuunngorniarninnit rektorinut, ilinniartitsisunit atuartunillu, Inerisaavimmit KIIN-imiillu ilaasortanik aallartitaqartuusut.

Suleqatigiissitat imarisanik, ilutsimik, aqutsinerinik ilinniaqqinnermillu suliaqartuupput. Suleqatigiissitat suliasarititaasut naapertorlugit ataatsimut tunngavigisaat kulturi tunngavigalugu ilinniaqassatut pilersaarutinik tunngaveqartussaammata suleqatigiit tamarmik tamatumu qanoq suliarineqarnissaanik takunninnissaat ilinniar-nissaallu pisariaqarpoq. Taamaattumik aqqissuusseqqinnerujussusarmi soqutiginnittut aqqissuusseqqinnermik piviusunngortitsisuusussat tamarmik assigiimmik paasisaqarnissaat ilisimasaqalernissaallu pisariaqarpoq. Taamaammatt suleqatigiissitanut ilaasortat tamarmik New Mexicomu isumasioqatigiinnermut peqataanissaat pisariaqarpoq.

Angalanermi ilinniarnertuunngorniarniit pulaarneqassapput, ilisimatusartut, rektorit atuartitsisullu saqqummiissapput, kiisalu ilinniarnertuunngorniartarnermik aqqissuusseqqinnermut suleqatigiissitat eqqartueqatigineqassallutik.

Apeqquut 4: Paasisassarsiorluni angalanissaq katillugit qanoq akeqassava?

Akissut: Suleqatigiissitat 25.-28. februar 2009-mi isumasioqatigiinnissaannut atattillugu aningaasartuutissat ima naatsorsorneqarput:

Inuit 17-it angalanerat (Kalaalit Nunaat-Albuquerque):	kr. 241.280,00
Aaqqissuussineq (ininik attartorneq, saqqummiisut akissarsiassaasat, Angallassineq, nerisaqarneq najugaqarnerlu):	kr. 164.447,84
Katillugit	kr. 405.727,84

Kalaallit amerlanerusut ukiut tamaasa ilinniarnertuunngorniartut aallartittarnissaat, kalaallit amerlanerusut ukiut tamaasa ilinniarnertuunngorniarnermik naammassinnittarnissaat, kiisalu kalaallit amerlanerusut Nunatsinni, Danmarkimi nunaniluunniit allani ukioq allortarlugu ilinniartitaanermik ingerlaqqiffiusumik aallartittarnissaat Naalakkersuisut aningaasat taakku atorlugit qularnaarsinnaappassuk aningaasat taakku Kalaallit Nunaata siunissaanut isumatuumik aningaasaliussinerussapput.

Apeqquut 5: Angalaqatigiit New Mexico-mut paasisassarsiorlutik angalareerpata angalanerminni paasisaannut misilittagariligassaannullu tunngatillugu innuttaasut pissarseqataanissaat Naalakkersuisut qanoq aaqqinniarpaat?

Akissut: Siullermik New Mexicomi isumasioqatigiinnissami siunertaavoq tassani misilittagarilikkat ilinniarnertuunngorniartarnermik aaqqissuusseqqinnermik piviusunngortitsinermi atorneqarnissaat.

Tamatuma saniatigut atorfilltat kiisalu suleqatigiissitanut ilaasortat ilinniarnertuunngorniartarnermik aaqqissuusseqqinnermi sulineq, New Mexicomi isumasioqatigiin-neq tassanilu misilittagariligassatut naatsorsuutigineqartut pillugit atuagassiatigut radiukkullu oqaluttualereerput. Tamanna soorunami ingerlaannassaaq, taamatullu aamma allakkiortoqarumaarluni.

Taamatut ammasumik suleriaaseqarneq angalanerup nalaani kingornalu ingerlaannartussatut pilersaarutaavoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni innuttaasut ilinniarnertuunngorniartarnermik aaqqissuusseqqinnermik sulinermut ilanngunneqarniassammata. Ilinniartut, ilinniartitsisut rektorillu New Mexicomi misigisaminnik Kalaallit Nunaannilu siunissami ilinniarnertuunngorniartarnissaq pillugu isumaliutiminnik oqaluttuassapput.

Ilinniarnertuunngorniartarnermik aaqqissuusseqqinneq ukiunik marlunnik sivitsorneqaqqammerpoq, inuiaqatigiit oqalliseqataanerat annertusarniarlugu. Ilinniarnertuunngorniartarnermik aaqqissuusseqqinneq pillugu suleqatigiissitat siulliit pingasut 30. april 2009-mi kaammattuutiminnik tunniussereerpata suleqatigiissitat suliaannik kaammattuutaannillu atuagassiaaqqamik saqqummersitsisoqassaaq.

Ukiaanerani ilinniarnertuunngorniartarni suliaqartuusunut tamanut worksop-ertitsinermut angajoqqaat ilinniarnertuunngorniartuutillit ilinniarnertuunngorniartullu

Kalaallit Nunaanni siunissami ilinniarnertuunngorniarmut takorluukkaminnik namminneq saqqummeeqquneqassapput, taamatullu aamma Inatsisartut Ilinniartitaanermit Ataatsimiititaliaannit ilaasortat tamarmik 2009-mi ukiakkut ilinniarnertuunngorniartarnermik aqqissuusseqqinneq pillugu workshop-ernermit peqataanissamut aggersarneqassallutik.

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga

Tommy Marø